

Hyperemesis gravidarum

Overmatige misselijkheid en/of
braken tijdens de zwangerschap

informatie

Albert Schweitzer ziekenhuis
december 2005
pavo 0440

Inleiding

U bent of wordt binnenkort opgenomen in het Albert Schweitzer ziekenhuis omdat u last hebt van overmatige misselijkheid en/of braken tijdens uw zwangerschap (hyperemesis gravidarum).

In deze folder willen wij u informeren over wat 'hyperemesis gravidarum' precies is, wat de mogelijke oorzaak is en hoe uw behandeling eruit kan zien. In deze folder wordt een gemiddeld verloop van de behandeling besproken.

Hebt u andere wensen ten aanzien van de behandeling dan kunt u dat bespreken met uw behandelend arts.

Wat is hyperemesis gravidarum

De term, hyperemesis gravidarum, komt uit het Latijn. "hyper" betekent "boven normaal". Met "emesis" wordt misselijkheid en braken bedoeld, en "gravidarum" betekent zwangerschap. Daarmee is precies uitgedrukt wat het probleem is waarvoor u opgenomen bent: overmatig braken tijdens uw zwangerschap.

De meeste vrouwen hebben in meer of mindere mate last van misselijkheid of braken tijdens de zwangerschap. Soms wordt het braken zo erg dat er ook andere lichamelijke klachten ontstaan. We spreken dan van "hyperemesis gravidarum". Gemiddeld duurt de misselijkheid en/of het braken tot aan de vierde maand van de zwangerschap.

Oorzaken

Veel verschillende oorzaken tezamen leiden tot overmatig braken in de zwangerschap. Een oorzaak van zwangerschapsbraken heeft te maken met hormoonveranderingen tijdens de zwangerschap. Ieder

informatie

mens reageert weer anders op veranderingen in het hormoonstelsel. Daarnaast kunnen ook psychische oorzaken het braken versterken.

Stress-coping

Steeds vaker blijkt dat stress een versterkende invloed heeft op de misselijkheid en het braken. Stress is een reactie op een gebeurtenis die als ongewenst ervaren wordt. "Stress-coping" is de manier waarop mensen omgaan met een ingrijpende gebeurtenis in hun leven. Door "coping" kan de situatie zo gewijzigd worden dat de onaangename situatie verandert of opgeheven wordt. Anders gezegd: er is een probleem dat om een oplossing vraagt.

Onderzoek heeft uitgewezen dat bij veel vrouwen met hyperemesis gravidarum, de stress veroorzaakt wordt doordat zij bezorgd zijn om de gezondheid van de baby en zichzelf of door de tegenvaller van een vervelende zwangerschap. Ook de onzekerheid over hoelang dit gaat duren en de angst dat het misschien wel heel lang duurt. Bovendien ervaren veel vrouwen een schuldgevoel omdat zij menen niet te voldoen aan bepaalde verwachtingen.

Een andere oorzaak is vaak de reactie van mensen uit de omgeving. Sommigen vinden het aanstellerij en weer anderen denken dat de klachten door een "harde aanpak" vanzelf overgaan

Zwangerschap

De zwangerschap is een bijzondere periode in het leven van een vrouw. Deze periode wordt ook wel als een overgangperiode gezien. Bijvoorbeeld: van dochter naar zelf moeder worden, van gezinslid naar hoofd van het gezin. In deze periode kunnen ook eerdere problemen naar voren komen waar nooit echt een goede oplossing voor gevonden is. Vaak is dit een nieuwe kans om een betere, meer passende oplossing te vinden.

informatie

Lichamelijke klachten

De lichamelijke klachten die een ziekenhuisopname noodzakelijk maken zijn gewichtsverlies, uitdroging en/of ondervoeding en afwijkingen in bloed en urine.

De ervaring leert dat uw baby hier niet onder te lijden heeft. Uw lichaam zorgt ervoor dat de baby het eerst krijgt wat het nodig heeft. De behandeling tijdens uw opname is erop gericht om uw conditie te verbeteren.

Veel vrouwen met hyperemesis gravidarum zijn overgevoelig voor bepaalde prikkels, zoals geluid, licht of geuren. De beste bescherming is om hier rekening mee te houden en deze prikkels waar mogelijk te vermijden.

De opname

Onderzoek

Als de artsen vermoeden dat er een andere, lichamelijke oorzaak is waardoor u misselijk bent of braakt, dan zullen er eerst andere onderzoeken plaatsvinden. Als dat in uw situatie het geval is, dan zullen de artsen verder met u bespreken welke onderzoeken zij willen doen om een diagnose te kunnen stellen. Voor de uitslagen van die eventuele onderzoeken kunnen u en uw partner terecht bij de afdelingsarts.

Als er geen lichamelijke oorzaken te vinden zijn, dan ziet uw behandeling er verder als volgt uit:

De eerste 24 uur

In de eerste 24 uur van uw opname is het belangrijk om zoveel mogelijk rust te houden. Omdat ook uw maag rust nodig heeft, adviseren wij u om gedurende die 24 uur niet te eten en te drinken.

informatie

Om uitdroging te voorkomen krijgt u vocht toegediend via een infuus.

De verpleegkundige legt u en uw partner uit wat u tijdens de opname kunt verwachten. Het is belangrijk dat uzelf ook alle vragen stelt die u heeft. Maakt u vooral ook andere zaken kenbaar die u en/of uw partner belangrijk vinden.

Ook zal gekeken worden of u medicijnen kunt krijgen tegen de misselijkheid.

Na 24 uur

Na de eerste 24 uur kunt u voorzichtig proberen om weer wat te drinken en daarna te eten. Begin met iets wat u lekker vindt. Als u twijfelt, overlegt u dan met de verpleegkundigen. Zij kunnen u goed adviseren.

Zolang u zelf niet voldoende vocht en voeding kunt innemen en binnenhouden, blijft u een infuus houden (vocht via een slangetje in een bloedvat) en zult u mogelijk ook sondevoeding (vocht en voedingsstoffen via een slangetje door de neus naar de maag) krijgen

Een van de verpleegkundigen zal met u een uitgebreide vragenlijst doornemen. Aan de hand van een aantal onderwerpen, die in ieders leven een rol spelen, wordt met u nagegaan of en zo ja welke stressfactoren uw misselijkheid of braken verergeren.

Patroon

Soms is er een patroon waar te nemen in de tijden of de ernst van de misselijkheid/het braken. Om erachter te komen of er bij u ook sprake is van een dergelijk patroon, kunt u op een registratieformulier bijhouden wat u ervaart. De verpleegkundige legt u het gebruik van het registratieformulier uit en bespreekt de resultaten met u.

Bezoek

U kunt tijdens de bezoektijden van het ziekenhuis gewoon bezoek ontvangen. Soms kan bezoek een gunstig effect hebben omdat het

informatie

u wat afleiding biedt. Aan de andere kant kan bezoek voor u ook te druk zijn, waardoor het weer stress geeft en de misselijkheid en braken verergert. Het is belangrijk dat u dat aangeeft. Als u het moeilijk vindt om een goede afstemming te vinden in het wel of niet ontvangen van bezoek, overlegt u dit dan met de verpleegkundige.

Weer naar huis

Als uw lichamelijke conditie het toelaat kunt u weer naar huis. Daarbij wordt vooral gekeken of er geen afwijkingen meer zijn in uw bloed en urine.

Als u zelf nog niet voldoende vocht en voeding kunt binnen houden, dan kan thuis de sondevoeding voortgezet worden door de thuiszorg. Dit moet geregeld zijn voordat u vertrekt. De verpleegkundigen zullen dit zonodig verder met u bespreken.

Nazorg

Na ontslag uit het ziekenhuis kunt u een afspraak krijgen voor een nazorggesprek met de verpleegkundige die de uitgebreide vragenlijst met u doorgenomen heeft. Vooral voor vrouwen die op geen andere manier zwangerschapsbegeleiding hebben (bijvoorbeeld door een verloskundige) is dit een mogelijkheid om hun situatie te bespreken.

Onderwerpen en afspraken die eerder ter sprake zijn geweest kunnen zo opnieuw aan de orde komen. Eventuele andere/nieuwe problemen in de thuissituatie die stress veroorzaken kunnen dan besproken worden.

informatie

Een nieuwe opname?

Als de klachten hardnekkig zijn, kan het gebeuren dat u nogmaals opgenomen moet worden. We maken dan gebruik van de gegevens van uw eerdere opname om met u uit te zoeken hoe wij u verder kunnen helpen.

Meer informatie

Op het internet is onder de zoektermen "hyperemesis gravidarum" veel informatie te vinden. Ook ervaringsverslagen van eerdere patiënten en de oplossingen die zij gevonden hebben. Een aan te bevelen (Engelstalige) site is: www.hyperemesis.org.

Tot slot

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen hebt, stelt u die dan gerust aan de verpleegkundigen van de afdeling. Zij zijn graag bereid uw vragen te beantwoorden.

De verpleegafdeling is bereikbaar via het centrale nummer van het ziekenhuis (078) 654 11 11.

informatie